

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

Observació sistemàtica i anàlisi de contextos
GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL
FORMACIÓ BÀSICA
SEGON CURS

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Observació sistemàtica i anàlisi de contextos
Codi	101997
Crèdits ECTS	4
Curs i període en què s'imparteix	2º curs / 1er semestre
Horari	Grup 11 divendres de 8 a 13 Tutories de 13 a 14 Grup 61 divendres de 16 a 21 Tutories de 15 a 16 Cal consultar la distribució dels seminaris i de les sessions de gran grup en el programa de l'assignatura
Lloc on s'imparteix	Veure lloc segons grup SLPI Facultat de Ciències de l'Educació
Llengües	Català / Castellà
Responsable de l'assignatura Nom professor/a	Justo Arnal i Agustín Justo Arnal i Agustín - Montserrat Rodríguez Parrón
Departament	Pedagogia Aplicada
Universitat/Institució	Facultat de Ciències de l'Educació
Despatx	G6 250
Telèfon (*)	93 581 1674 – 93 581 1075
e-mail	Justo.arnal@uab.cat Montserrat.rodriguez@uab.cat

2.- Prerequisits

És recomanable repassar els conceptes bàsics d'estadística abans de començar l'assignatura doncs són elements útils per entendre alguns continguts de l'assignatura.

3.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura d'Observació sistemàtica de contextos educatius té caràcter bàsic i introductori i s'imparteix durant el primer semestre del segon curs del Grau d'Educació Infantil. Aquesta assignatura tracta dels mètodes d'investigació en educació infantil. La investigació permet generar nou coneixement i respondre a problemes o qüestions per als que no tenim respostes satisfactòries. L'observació sistemàtica és una de les metodologies d'investigació que permet a educadors i educadores entendre millor la realitat on treballen per poder optimitzar la seva acció educativa. Les metodologies de recerca en l'acció han de permetre als futurs graduats i graduades en educació infantil millorar la seva acció educativa a través de questionar la realitat i indagar sobre els comportaments, les dinàmiques, les estratègies i altres fenòmens i variables de la seva vida professional quotidiana. Familiaritzar-se també amb els mètodes de recerca permetrà poder emprar literatura científica sobre educació infantil i entendre i emprar informes d'investigació publicats en revistes especialitzades.

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
<p>G.2 Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.</p> <p>G.4 Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.</p>	<p>G.2.1. Explicar de manera estructurada els aprenentatges de l'assignatura, incorporant referències o fonts identificades.</p> <p>G.4.1. Dissenyar processos d'observació de realitats que puguin ser optimitzades o millorades.</p>
<p>TF.5 Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.</p> <p>TF.2 Analitzar críticament el treball personal i emprar els recursos de desenvolupament professional</p>	<p>TF.5.1 Identificar fenòmens i variables significatives en contextos educatius que ajudin a estructurar l'acció educativa</p> <p>TF.2.1 Presentar una autovaloració de les competències assolides i proposar vies de millora i perfeccionament.</p>
<p>EI.5 Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.</p> <p>EI.10 Expressar-se adequadament oralment per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.</p> <p>EI.17 Assumir que l'exercici de la funció docent s'ha d'anar perfeccionant i adaptant als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.</p> <p>EI.21 Adquirir hàbits i destreses per al l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants.</p>	<p>EI.5.1 Utilitzar correctament les tècniques i recursos d'observació i anàlisi de la realitat tot presentant conclusions sobre els processos observats.</p> <p>EI.10.1 Presentar petits treballs de recerca i observació de manera acurada, clara i concisa.</p> <p>EI.17.1 Identificar les millores en el propi procés formatiu i relacionar –ho amb el desenvolupament professional.</p> <p>EI.21.1 Organitzar i executar treballs d'equip.</p>
<p>FBI6.1 Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i la millora en educació infantil.</p> <p>FBI6.2 Dominar les presentacions amb TIC emprant també documentació i audiovisuals</p> <p>FBI6.3 Saber analitzar les dades obtingudes, comprendre críticament la realitat i elaborar un informe de conclusions tècniques d'observació i registre. Abordar l'anàlisi de camp mitjançant la metodologia observacional.</p>	<p>FBI6.1.1 (relacionat amb la G.4.1) Relacionar els resultats dels processos de recerca, indagació o observació amb propostes de millora de la realitat.</p> <p>FBI6.2.1 Emprar les TIC i els seus aplicatius més freqüents per fer presentacions de dades, informes o experiències.</p> <p>FBI6.3.1 Realitzar un petit informe de recerca a partir d'un procés d'observació sistemàtica de la realitat d'acord amb els paràmetres de qualitat de la comunicació científica, al nivell d'estudiant universitari.</p>
<p>G. Competències generals UAB</p> <p>E. Competències específiques de Titulació</p> <p>TF. Competències transversals de Facultat</p>	

5.- Continguts de l'assignatura

<ol style="list-style-type: none"> 1. La investigació en educació <ol style="list-style-type: none"> a. Metodologies d'investigació educativa: empírico – analítica, constructivista i sociocrítica b. El procés d'investigació en la perspectiva empírico analítica (quantitativa) <ol style="list-style-type: none"> i. Preguntes d'investigació, operativització i formulació d'hipòtesi. c. El procés d'investigació en investigació qualitativa 2. Metodologies d'investigació <ol style="list-style-type: none"> a. Metodologia d'investigació ex-post-facto o no experimental b. Metodologia d'investigació experimental i quasi experimental c. Metodologia orientada a la interpretació / comprensió d. Metodologia orientada al canvi 3. La metodologia observacional <ol style="list-style-type: none"> a. Concepte i aplicacions de la metodologia observacional a Educació Infantil b. Dissenys observacionals c. Tècniques i processos de registre, codificació i categorització i anàlisi de dades observacionals 4. Tècniques, instruments i recursos de recollida de dades (obtenció i enregistrament d'informació) <ol style="list-style-type: none"> a. Tècniques i recursos per a la observació b. Escales i questionaris c. L'entrevista i els grups de discussió d. Organització de les dades i fonts secundàries i documentals 5. Redacció d'informes i presentacions orals de resultats de recerca
--

6.- Metodologia docent i activitats formatives

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Presencial en gran grup	24	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	TF.5.1 TF.2.1 EI.5.1 EI.17.1 FBI6.2.1 FBI6.3.1
Seminaris	10	Espais de treball en grup reduïts (1/3 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.	G.2.1. G.4.1. EI.10.1 EI.21.1

L'assignatura comptabilitza 100 hores de treball de l'estudiant de les quals, la meitat són activitats dirigides i supervisades pel professor i la resta són hores de treball autònom de l'estudiant. La metodologia i l'avaluació tenen en compte aquesta distribució en el moment de desenvolupar dinàmiques d'aula però també activitats d'avaluació. És per això que cal tenir molt present que l'assignatura es considera completa quan es consideren totes les hores i no només les de classe.

7.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria.

	Activitat d'Avaluació	% de la nota	Resultats Aprenentatge
Treball pràctic	Estudis de cas	20%	G.4.1 TF.5.1 EI.5.1
	Pràctiques d'observació, categorització,...	20%	EI.10.1 EI.21.1 FBI.6.2.1 FBI.6.3.1
	Treball de l'assignatura	35%	TF.2.1 E.17.1 G.2.1.
Control teoria	Prova de control dels continguts teòrics de l'assignatura	25%	

Per superar l'assignatura cal aprovar tots els blocs. Les diferents activitats d'avaluació es poden compensar a partir d'obtenir un 4 sobre 10, sempre i quan les activitats que compensin siguin de 6 sobre 10 o més i que la ponderació doni com a resultat un aprovat (5).

L'assistència a classe és obligatòria. El mínim per considerar l'avaluació de l'assignatura és del 80% havent de justificar oportunament les absències. En cas d'un 20% o més d'absències no justificades documentalment es considerarà no presentat.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom addicional o refent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

8.- Bibliografia i enllaços web

- ALVAREZ-GAYOU, J.L. (2003) *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Barcelona: Paidós.
- ANAYA, D. (2003). *Diagnóstico en Educación: Diseño y uso de instrumentos*. Madrid: Sanz y Torres.
- ANGUERA, M. T. (1988). *Observación en la escuela*. Barcelona.:Graó.
- ANGUERA, M. T. y otros (1991). *Metodología Observacional en la investigación psicológica*. Barcelona: PPU.
- BELL, J. (2002). *Cómo hacer tu primer trabajo de investigación. Guía para investigadoras en educación y ciencias sociales*. Barcelona. Gedisa.
- BUENDIA, L. y otros (1999): *Modelos de análisis de Investigación Educativa*: Sevilla. Alfar.
- BAKEMAN, R. y GOTTMAN, J. M. (1989). *Observación de la interacción: Introducción al análisis secuencial*: Madrid. Morata.
- BUENDIA, L., COLAS, P. y HERNANDEZ, F. (1997). *Métodos de investigación en Psicopedagogía*. Madrid: McGraw-Hill.

CORBETTA, P. (2007). *Metodología y técnicas en investigación social*. Madrid: MacGraw-Hill.

LATORRE, A. DEL RINCÓN, D. ARNAL, J. (2005). *Bases metodológicas de la investigación educativa*: Barcelona. Ediciones Experiencia.

HERNÁNDEZ, FERNÁNDEZ I BAPTISTA, P. (2007). *Fundamentos de metodología de la investigación*. Madrid: MacGraw-Hill.

TÓJAR, J.C. (2006). *Investigación cualitativa. Comprender y actuar*. Madrid: La Muralla.

Enllaços web:

<http://www.mec.es>

<http://www.uv.es/aidipe/>

<http://www.aera.net/>

9. Proposta de cronograma Observació sistemàtica i anàlisi de contextos (4 ECTS)

Aquesta assignatura té una càrrega horària per l'estudiant de 100 hores repartides en: 50 de treball autònom, 12 hores de treball supervisat, 4 hores d'avaluació i 34 hores de classes presencials distribuïdes tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació.

Seminari grup A 10 hores
Seminari grup B 10 hores
Seminari grup C 10 hores
Activitats d'Avaluació
Sessió gran grup 24 hores
Tutoria

	1 ^a set	2 ^a set	3 ^o Set	4 ^a set	5 ^a set	6 ^a set	7 ^a set	8 ^a set	9 ^a set	10 ^a set	11 ^a set	12 ^a set	13 ^a set
8 9													
9 10													
10 11													
11 12													
12 13													
13 14	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
	1 ^a set	2 ^a set	3 ^o Set	4 ^a set	5 ^a set	6 ^a set	7 ^a set	8 ^a set	9 ^a set	10 ^a set	11 ^a set	12 ^a set	13 ^a set